

Nr 297.

Av herr **Gränebo m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden.

I propositionen nr 219 har Kungl. Maj:t föreslagit åtgärder till förbättring av landsbygdens telefonförhållanden. Det arbete telegrafstyrelsen tidigare nedlagt för att utjämna den skillnad i telefonkostnader och förmåner som förefinnes mellan landsbygden och tätorterna blev avbrutet under krigsåren på grund av den då begränsade tillgången på både personal och material. Då förhållandena nu förbättras i detta avseende, är det av yttersta vikt, att det avbrutna arbetet på att förbättra landsbygdens telefonförhållanden återupptages. Vi vilja därför uttala vår tillfredsställelse med de förslag härtill, som framlagts i den ovannämnda propositionen.

Förslagen avse bland annat utvidgning av frikretsarna samt utökning av frisantalsförmånerna. Beträffande utvidgningen av frikretsarna innebär förslaget, att i princip ett helt stationsområde skall bli frikrets, även om undantag härifrån i vissa fall kunna bli möjliga. Denna utvidgning innebär en väsentlig ekonomisk lättnad för abonnenter på landsbygden och måste därför anses vara mycket starkt motiverad. Det bör icke vara dyrare att hålla sig med telefon på landsbygden än i städerna och samhällena.

Ur denna synpunkt spela också frisantalsförmånerna en mycket betydande roll. Abonnenterna i städer och större samhällen kunna i regel komma i förbindelse med affärer, myndigheter o. d. genom lokalsamtal utan avgift och väntetid, medan det för en mycket stor del av landsbygdsabbonnenterna ställer sig annorlunda. Det blir både kostnadskrävande och tidskrävande att per telefon komma i förbindelse med myndighetspersoner eller med läkare, affärer o. d. Statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet har i likhet med 1944 års telefonkommitté och telegrafstyrelsen ansett, att det är angeläget att abonnenterna på landsbygden skola få möjlighet att utan särskild avgift telefonledes komma i förbindelse med en plats, som kan betraktas som huvudort för bygden. Då detta önskemål med nu gällande indelning av landet i taxeområden anses uppfyllt för de södra och mellersta delarna av landet samt i Norrlands kusttrakter, innebär det nu framlagda förslaget i huvudsak ökade frisantalsförmåner för övriga delar av Norrland samt Gotland och Öland jämte vissa andra av landets större öar. Dessutom avser förslaget att överhuvud taget bereda landsbygdsbefolkningen ökade möjligheter att avgiftsfritt sam-

tala med abonnenter å plats, där vederbörande präst, provinsialläkare, veterinär och landsfiskal är bosatt.

Det är givetvis svårt att fastställa fritrafikförmåner, som tillgodose alla önskemål och intressen, men det föreliggande förslaget kan icke i allo anses vara tillfredsställande. I Kalmar län har exempelvis Mönsterås taxeo-
mråde lämnats oförändrat, ehuru Mönsterås ingalunda kan anses vara
huvudort för de flesta inom taxeo-området belägna kommunerna.

I Mönsterås finnas visserligen sjukstuga, läkare och apotek, men sam-
hället kan fördenskull icke kallas traktens huvudort i det avseende det
här är fråga om. Med samma skäl skulle i så fall även Högsby kunna anses
vara huvudort för vissa samhällen, vilka ha ringa telefontrafik på Möns-
terås. De för abonnenterna viktigaste telefonsamtalen äro de, som måste
föras med administrativa myndigheter, med organisationer av olika slag
och med affärer. I detta hänseende är Kalmar obestridligen huvudorten
för ett stort antal orter inom Mönsterås taxeo-
mråde. Kalmar är den för-
nämsta export- och importhamnen i länet med livlig handel. Staden är
vidare säte för länsstyrelse, hushållningssällskap, skogsvårdsstyrelse och
för ett flertal av jordbrukets ekonomiska länsorganisationer, och där lig-
ger också det mest anlitate länslasarettet. För annan del av området åter-
igen är Oskarshamn den mest centrala platsen, med vilken avgiftsfria
samtal böra få föras.

Mönsterås taxeo-
mråde torde vara ett av de mindre i landet. Kalmar-
området är till yttinnehållet ungefär tre och en halv gånger så stort och
Oskarshamnsområdet ungefär två och en halv gånger så stort. Antalet
telefonapparater är också litet i jämförelse med de båda övriga områdena.
Vid årsskiftet 1944/45 uppgick sålunda antalet apparater till 1130, me-
dan motsvarande antal i Kalmarområdet uppgick till 9676 och i Oskars-
hamnsområdet till 3589. Kalmarområdet skjuter dessutom en spets långt
norrut förbi Mönsteråsområdet, vilket innebär, att vissa växelstationer
fågelvägen ligga dubbelt så långt från Kalmar som många orter inom
Mönsteråsområdet. Trots att dessa stationer tillhöra Kalmarområdet, ligga
de dock vida närmare sådana centrala platser som Oskarshamn, Vetlanda
och Växjö än Kalmar. Då, såsom ovan påpekats, Mönsterås icke kan anses
utgöra huvudort för sitt taxeo-
mråde, kunna vi icke finna annat än att
abbonenterna inom området, sedan de förbättringar som föreslagits i pro-
positionen genomförts, bli sämre ställda än huvudparten av telegrafver-
kets abonnenter i södra Sverige. Enligt vår mening bör fördenskull Möns-
terås taxeo-
mråde slopas och uppdelas mellan Kalmar och Oskarshamns
taxeo-
mråden på det sätt som befolkningen själv bör få uttala sig om. Fria
samtal med respektive Kalmar och Oskarshamn böra få åtnjutas av abon-
nenterna inom det nuvarande Mönsterås taxeo-
mråde för att dessa abon-
nenter icke skola bli missgynnade.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 219 måtte uttala sig för att Mönsterås taxeostråde uppdelas mellan Kalmar och Oskarshamns taxeostråden på det sätt som må anses lämpligast, sedan befolkningen inom området fått tillfälle att framföra sina önskemål i detta avseende.

Stockholm den 10 april 1946.

C. P. V. Gränebo.

Axel Mannerskantz.

Arthur Heiding.
